

[Udenrigsministeren]

samme lejlighed i Madrid, at respekten for menneskerettighederne var en af forudsætningerne for en væsentlig forbedring af forholdet mellem staterne.

Når det drejer sig om Rumænien, vil jeg gerne pege på, at statsministeren og præsident Ceausescu i *communiquéet* fra det netop afsluttede rumænske statsbesøg i fællesskab har understreget vigtigheden af en nøje overholdelse af alle principperne i Helsingforsslutakten. Det vil altså sige slutaktens menneskeretsprincip inkluderet. Vi var også enige om at konstatere med bekymring, at iværksættelsen af slutakten ikke havde opfyldt befolkningernes forventninger.

Jeg kan oplyse, at statsministeren under samtalerne med præsident Ceausescu ikke lagde skjul på, at vi fra dansk side lægger vægt på efterlevelsen af slutakten og naturligvis går ind for frie fagforeninger.

Jeg skal tilføje, at jeg vil bede den danske delegation ved Madridmødet om ved den forestående vurdering af iværksættelsen af Helsingforsslutakten at være opmærksom på de forhold, som er omfattet af det stillede spørgsmål.

Steffensen (KrF):

Jeg takker udenrigsministeren for det meget positive svar og for, at ministeren såvel som den danske regering vil følge de tanker op, som netop blev drøftet under den rumænske præsidents besøg her, og som ifølge pressen jo har været et hovedemne. Jeg forstod også på ministerens tilsagn her, at man var enig i at ville søge menneskerettighedsbestemmelserne, som de er udformet i Helsingforsaftalen, overholdt. Det vil jeg bare takke for og sige, at vi vil være meget opmærksomme på, at regeringen altså fortsat vil arbejde videre i den retning. Jeg er meget taknemlig for, at udenrigsministeren også her siger, at han har taget problemet op i Madridmødets sammenhæng. Jeg vil blot bede om, at alle gode kræfter må være med til at overholde de ting, som vi alle er enige om er meget, meget rimelige og helt nødvendige for en menneskeværdig tilværelse, også under de forhold, der er i Rumænien.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 210

2) Til udenrigsministeren af:

Steen Folke (VS):

»Er det rigtigt, at Danmark på et møde i NATOs atomplanlægningsgruppe har tilsluttet sig USAs nye atomstrategi, der er baseret på en forrykt idé om, at en atomkrig kan vindes?«

Skriftlig begrundelse

I Politiken den 14. november er der et telegram fra Reuter og Politiken i Bruxelles, hvori det hedder:

»USAs NATO-allierede godkendte i går den ny amerikanske afskrækkelsesstrategi, der lægger vægt på NATOs muligheder for at ramme såvel militære og økonomiske mål som byer, sagde NATO-kilder.

Den amerikanske forsvarsminister, Harold Brown, forklarede strategien på et todages møde i atomplanlægningsgruppen, der torsdag indledtes i Bruxelles.

Norge var det eneste NATO-land, der tog forbehold over for den ny strategi, sagde kilderne.«

Den omtalte strategi hænger sammen med det såkaldte presidential directive nr. 59, hvis grundlæggende idé er, at NATO/USA kan vinde en atomkrig med USSR/Warszawapagten, hvis der rettes et overraskelsesangreb på militære mål i USSR/Warszawapagtlandene med det hovedformål at ødelægge modpartens atomvåben.

Denne forrykte idé er baggrund for et nyt afgørende skridt i oprustningsspiralen, bl. a. med udbygning af det såkaldte MX-system af mobile langdistanceraketter i USA.

Hvis det er rigtigt, at Danmark – i modsætning til Norge – ikke har taget forbehold over for strategien, må man frygte, at der er foregået en paladsrevolution, hvor generalerne har taget magten i udenrigs- og forsvarsministerierne.

Steen Folke (VS):

Den 25. juli i år underskrev præsident Carter det såkaldte presidential directive nr. 59. Det indebærer, at den hidtidige afskrækkelsesstrategi, ifølge hvilken en atomkrig mellem USA og Sovjet uundgåeligt ville ende i et kollektivt selvmord med udradning af befolkningscentrene i begge lejre, nu officielt